

Leverert

Innhold

Side 3

Flere felt - økte leveranser

Side 4

Leveranser fordelt på økonomiske regioner

Side 6

Leverandørene traff på vekstforventningene for 2018

Side 8

Mye lokal aktivitet

Side 9

Passerer 4 milliarder i 2019?

Side 10

Nordland

Side 16

Troms

Side 22

Finnmark

Forsidebildet

Foto: Ole Jørgen Bratland - Equinor

Metodisk avgrensning

Avgrensningene i Levert-rapporten er basert på at selskapene eller avdelingskontorene har registrert **forretningsadresse i Nord-Norge**, og at de leverer utstyr eller tjenester til petroleumssektoren. Enkelpersonforetak, offentlige foretak, og leverandører av utstyr eller tjenester som ikke er **bransjespesifikke** er ikke medregnet. Listen inkluderer leverandører fra hele leverandørkjeden såfremt tjenestene eller produktene er inkludert i spesifikke leveranser til bransjen.

Ytterligere presisering;

•

For bedrifter som er del av et konsern er kun den nordnorske aktiviteten tatt med. Dette gjelder selv om konsernet har hovedkontor i Nord-Norge

•

Statlige institusjoner og offentlig eide selskaper er ikke tatt med

•

Salgskontorer/agenter som selger produkter på vegne av nasjonale/internasjonale selskaper uten direkte industriell aktivitet i nord er holdt utenfor

•

For rederier er aktiviteten knyttet til fartøyer som opererer utenfor landsdelen ikke inkludert, såfremt fartøyet ikke har hjemmehavn i landsdelen

•

Entreprenører og selskaper innen bygg- og anleggssektoren med leveranser som ikke regnes som bransjespesifikke (eksempelvis bygg som kan anvendes av andre sektorer) er ikke tatt med

•

Operatørselskapenes egen virksomhet er ikke inkludert i rapporten

Flere felt - økte leveranser

2018 markerte åpningen av Aasta Hansteen-feltet i Norskehavet Nord. I tillegg ble plan for utbygging og drift (PUD) for Johan Castberg-feltet i Barentshavet godkjent av Stortinget. Økt petroleumsaktivitet medførte vekst for leverandørindustrien i landsdelen.

En bekymring som vi likevel sitter med, og som også flere av leverandørene nå begynner å merke er: Det er hardere kamp om de rette folkene. Etter samtaler med til sammen 244 faktiske eller potensielle leverandører til petroleumsnæringen, er inntrykket at arbeidsmarkedet er i ferd med å stramme seg til. I 2014 og 2015 var leverandørindustrien nasjonalt igjennom en stor omstilling, med betydelig nedbemanning som konsekvens. Mange ansatte fant seg jobb utenfor petroleumsnæringens verdikjede, og har siden blitt værede der. I tillegg blir ungdomskullene i Nord-Norge stadig mindre. Allerede i 2024 vil flere nordlendinger være på vei ut av arbeidslivet enn de som skal inn. Selv om ikke alle oppfatter det som en utfordring nå, så vil kampen om kompetansen tilta ytterligere fremover.

Innpendlingen av arbeidstakere til Hammerfest er fortsatt stor. Det bør legges til rette for flere årsverk utført av lokale arbeidstakere. De siste tallene fra NAV viser at Finnmark har en arbeidsledighet på 2,6 prosent, og Hammerfest 2,1 prosent. Det er begrensede arbeidskraftreserver å ta av, og man må derfor ha en bevisst strategi for rekruttering av ung arbeidskraft og rekruttering utenfra regionen. Vi kan glede oss over at det fra 2017 til 2018 ble skapt 31 nye arbeidsplasser av operatørene i Hammerfest, og at antall lokale årsverk i leverandørindustrien økte med 35. Vi bør også glede oss over at det ble utført 99 flere årsverk i Hammerfest av pendlere i samme periode. Alt dette i en kommune med knapt 10 000 innbyggere. La oss glede oss over sysselsettingsveksten, og fortsatt tiltrekke oss kunnskap og kompetanse slik at stadig flere av arbeidstakerne hos operatørene og leverandørene i Nord-Norge kommer fra, eller bosetter seg i landsdelen.

Ringvirkningene av petroleumsnæringen sin aktivitet er store, og mye større enn tallene som fremkommer i Levert-rapporten. I denne rapporten er det leverandørindustrien som er i fokus, og det vi kartlegger er de bransjespesifikke leveransene til petroleumsnæringen. Tallene og informasjonen vi innhenter kan ikke leses ut fra offentlige regnskapstall, vi må snakke med leverandørene. Derfor gjennomfører vi telefonintervjuer med alle bedrifter vi vet eller tror kan ha hatt leveranser til petroleumsnæringen.

Leverandøråret 2018 ble i stor grad som leverandørene forventet da vi gjorde kartleggingen for ett år siden. Den spådde veksten kom, og leverandørene forventer ytterligere vekst for 2019 og 2020.

I tillegg til å lese rapporten, anbefaler vi å besøke rapportens hjemmeside www.levertrapporten.no. Her kan du gjøre dine egne fremstillinger av tall og informasjon, se på den historiske utviklingen og sammenligne regioner.

Årets rapport er finansiert av Equinor, Vår Energi, Lundin, Wintershall DEA, RN Nordic Oil, Olje- og energidepartementet, samt Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommune. Vi ønsker å takke dem for bidrag og samarbeid til og rundt rapporten, i tillegg til en stor takk til bedriftene som stiller opp i kartleggingen som gjøres. Vi ønsker deg som leser god lesing!

Tom Steffensen (prosjektleder), Kristian Rydland Antonsen, Carl Erik Nyvold og Silje Lovise Tjønnå, Kunnskapsparken Bodø.

Levert-teamet

Kunnskapsparken Bodø har hatt prosjektledelsen for Levert-rapporten, gjennomført datainnsamling i Nordland og utformet rapportens innhold. KUPA (Harstad) og Petro Arctic (Hammerfest) har vært samarbeidspartnere i prosessen, og stått for datainnsamling i henholdsvis Troms og Finnmark. Gode innspill og støtte har vi også fått fra finansistørene av rapporten. Kartleggingen er basert på en rekke kilder, og gir et presist bilde på omfanget av leveranser og sysselsetting i den nordnorske leverandørindustrien. For å sikre kvaliteten på dataene som samles inn ble det gjort telefonintervjuer med samtlige bedrifter. Datainnsamlingen pågikk i perioden mars – juni 2019.

Årets datagrunnlag

244 bedrifter intervjuet, hvorav; 176 bedrifter med faktiske leveranser

451 årsverk i ringvirkninger

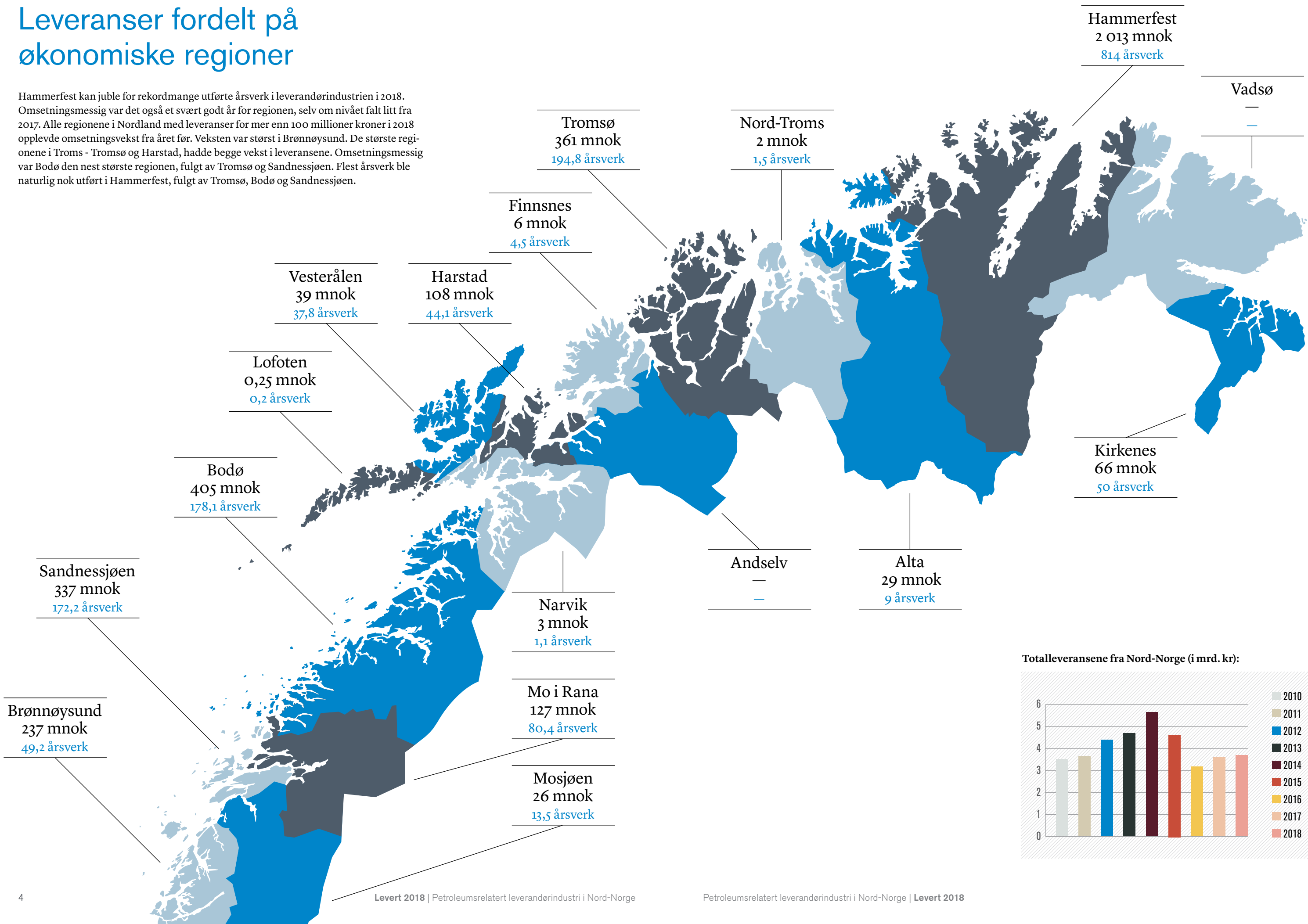
Med utgangspunkt i de 1 651 årsverkene utført av leverandørindustrien i Nord-Norge, er det beregnet at leverandørindustrien bidrar til ytterligere 451 årsverk i ringvirkninger. Dette gjennom indirekte sysselsettings- og konsumvirkninger. Dette er sysselsettingsvirkninger som avstedkommer av leverandørindustrien sine innkjøp og de ansattes konsum. Virkningene er beregnet ved hjelp av PANDA-modellen (plan- og analysemodell for næring, demografi og arbeidsmarked).

De største ringvirkningene finner man i varehandelen med 101 årsverk, hvor om lag 60 prosent av de indirekte årsverkene er konsumeffekter. Innen offentlig forvaltning og annen tjenesteyting (90 årsverk), finans og teknisk- forretningsmessig tjenesteyting (73) og transport (53) er også ringvirkningene betydelig. Årsverkene i offentlig sektor er i hovedsak konsumeffekter som følge av skattebetalinger.

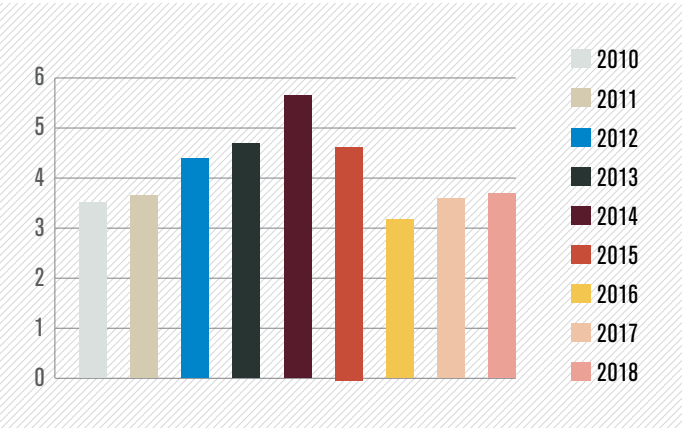
Størst ringvirkning finner man i Hammerfest-regionen med 211 årsverk, mens Tromsø og Bodø følger etter med henholdsvis 81 og 51 årsverk.

Leveranser fordelt på økonomiske regioner

Hammerfest kan jubile for rekordmange utførte årsverk i leverandørindustrien i 2018. Omsetningsmessig var det også et svært godt år for regionen, selv om nivået falt litt fra 2017. Alle regionene i Nordland med leveranser for mer enn 100 millioner kroner i 2018 opplevde omsetningsvekst fra året før. Veksten var størst i Brønnøysund. De største regionene i Troms - Tromsø og Harstad, hadde begge vekst i leveransene. Omsetningsmessig var Bodø den nest største regionen, fulgt av Tromsø og Sandnessjøen. Flest årsverk ble naturlig nok utført i Hammerfest, fulgt av Tromsø, Bodø og Sandnessjøen.

Totalleveransene fra Nord-Norge (i mrd. kr):

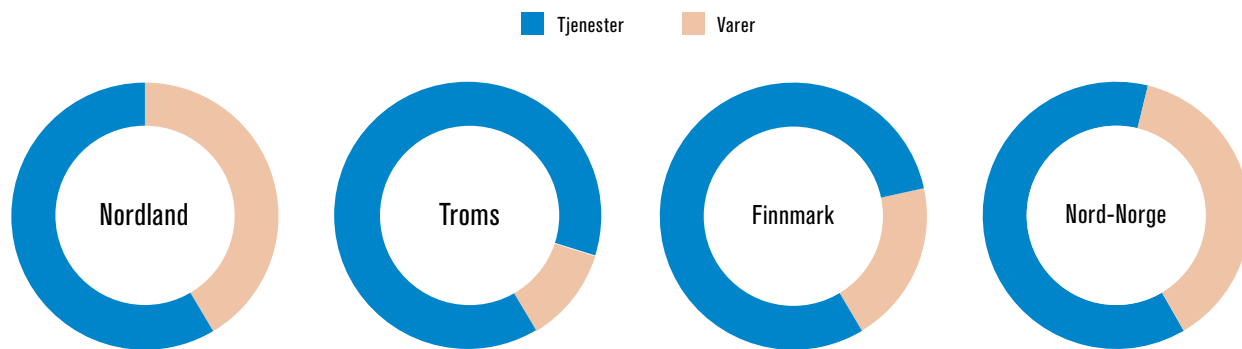

Leverandørene traff på vekstforventningene for 2018

Den nordnorske leverandørindustrien leverte varer og tjenester for 3,76 milliarder kroner i 2018. Det vil si en vekst på 3,3 prosent fra 2017. Leveransene var 50 millioner kroner høyere enn de selv forventet ved forrige kartlegging. Det ble utført 1 651 årsverk forbundet med leveransene i 2018, noe som var 125 flere enn i 2017.

Totalleveransene fra Nord-Norge (i mrd. kr)								
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
3,5	3,7	4,4	4,7	5,6	4,7	3,2	3,6	3,8

Fordeling varer og tjenester 2018:

Det var 176 bedrifter i Nord-Norge som hadde bransjespesifikke leveranser til petroleumsnæringen i 2018. Dette er ni færre enn i 2017. Leveranser til petroleumsnæringen stod for 35,8 prosent av totalomsetningen til leverandørene. Forskjellen mellom fylkene er derimot stor. I Finnmark står leveranser til petroleumsnæringen for hele 71 prosent av totalomsetningen, mens tilsvarende tall i Nordland og Troms er henholdsvis 27 og 15 prosent. Særlig de største Finnmarksleverandørene er spesialiserte petroleumsleverandører, mens det er mange leverandører som leverer til en bredere kundegruppe i både Nordland og Troms. Spesielt i Nordland meldte petroleumsleverandørene også om at leveranser til havbruksnæringen og annen industri var viktig. For petroleumsleverandørene i Troms var særlig leveranser til havbruk og fiskeri viktige, i tillegg til petroleumsleveranser. Det var flest leverandørbedrifter i Nordland med 78 (80 i 2017), fulgt av Finnmark med 55 (62) og Troms med 43 (43).

Vekst i Nordland og Troms, et lite fall i Finnmark

Leverandørene i Nordland oppga at de hadde en vekst i leveransene på 18,4 prosent sammenlignet med 2017. Dette var omtrent som forventet. For Troms sin del ble leveransene noe lavere enn ventet, men fylkets leverandører opplevde likevel en vekst i leve-

ransene på 2,4 prosent. For Finnmark sin del, som er det fylket som har klart størst leveranser, var det et fall på 3,3 prosent. Fallet var imidlertid lavere enn ventet. I 2018 stod Finnmark for 56 prosent av leveransene fra den nordnorske leverandørindustrien, mens Nordland og Troms hadde henholdsvis 31 og 13 prosent av totalen.

Mange store, enda flere små

19 leverandørbedrifter hadde leveranser for 50 millioner kroner eller mer i 2018, mot 18 i 2017. Av disse var 11 i Finnmark, seks i Nordland og to i Troms. Antall leverandører som hadde 100 millioner kroner eller mer i omsetning falt fra 11 i 2017 til 10 i 2018. 50 av leverandørbedriftene i årets kartlegging hadde leveranser for 1 million kroner eller mindre. 46 av de 176 leverandørbedriftene hadde all, eller tilnærmet all sin aktivitet rettet mot petroleumsnæringen. Det var flest i Finnmark med 22, fulgt av Nordland med 18 og Troms med 6.

Vekst i tjenesteleveranser

Mens vareleveransene fra de nordnorske leverandørbedriftene falt med ca. 150 millioner kroner, økte tjenesteleveransene med ca. 260 millioner kroner. Tjenesteleveranser stod for 71 prosent

av totalleveransene i 2018, og utgjorde majoriteten av leveransene i alle tre fylkene. Nordland har fortsatt størst prosentvis andel vareleveranser med 42 prosent, mens vareleveransene i Troms og Finnmark står for henholdsvis 19 og 24 prosent. Særlig i Finnmark har andelen vareleveranser falt en del, men dette har i stor grad blitt kompensert av økte tjenesteleveranser.

Sysselsettingsvekst totalt, men forskjeller

Antall årsverk utført av leverandørindustrien i Nord-Norge økte fra 1 526 i 2017, til 1 651 i 2018. Det er Nordland og Finnmark som står for veksten, med henholdsvis 100 og 146 flere utførte årsverk. Troms på sin side utførte 121 færre årsverk enn i 2017. Med det har Troms nesten halvert antall utførte årsverk forbundet med petroleumsleveranser på to år.

Leverandørene i Nordland utførte til sammen 533 årsverk, i Troms ble det utført 245 årsverk, mens det i Finnmark ble utført hele 873 årsverk forbundet med leveranser til petroleumsnæringen.

Av de totalt 1 651 årsverkene ble flest utført i kategorien støtte- og servicetjenester (707). Her finner vi blant annet underkategorier som base, logistikk og transport, samt test og inspeksjon, bemanning, miljø og avfall. Støtte- og servicetjenester var den største kategorien i Nordland og Troms. I Finnmark ble det utført 394 årsverk innen vedlikehold og modifikasjon, fulgt av 366 årsverk innen støtte- og servicetjenester. Vedlikehold og modifikasjon var samlet sett den kategorien som sysselsatte nest flest årsverk med 452, fulgt av konstruksjon og fabrikasjon med 206. I sistnevnte kategori ble det utført flest årsverk i Nordland med 160.

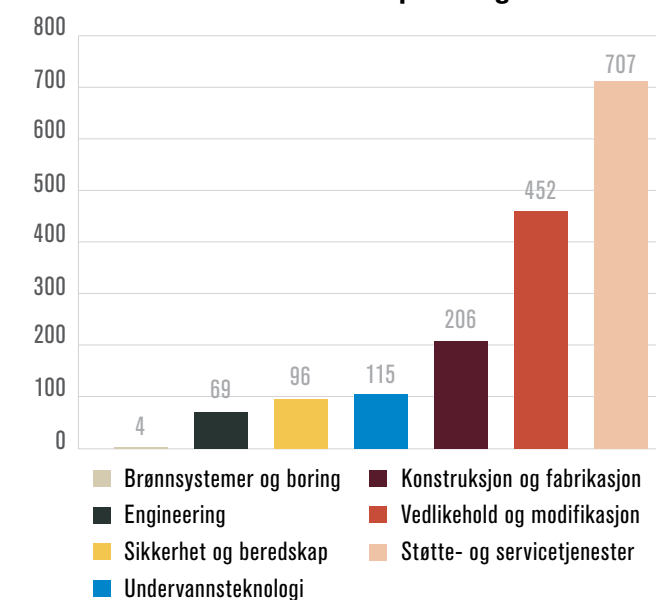
Vekst i lokal og innpendlet arbeidskraft

I 2018 var det både vekst i antall årsverk utført av lokale arbeidstakere, men også pendlere. 69 prosent av de 1 651 årsverkene i leverandørindustrien i Nord-Norge ble utført av lokalt bosatt arbeidskraft. I Nordland ble det utført 68 flere årsverk av lokale. For Finnmark sin del økte antall årsverk utført av lokale med 45, mens årsverk utført av pendlere økte med 100. Troms, som hadde en betydelig nedgang i totale antall årsverk, opplevde nedgang både i årsverk utført av lokale og pendlere. Faktisk ble pendlerandelen mer enn halvert. Det er fortsatt størst innpendling i Finnmark, hvor 46 prosent av de 873 årsverkene ble utført av pendlere. I Nordland og Troms var pendlerandelen henholdsvis 14 og 15 prosent.

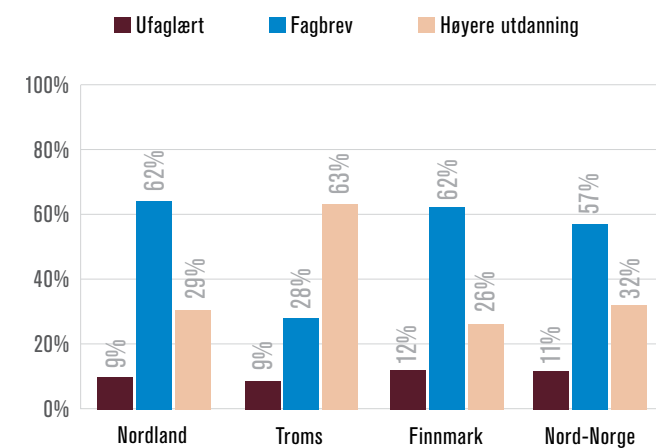
Mer arbeid for fagarbeiderne

Sammenlignet med forrige undersøkelse ble det utført mer jobb av fagarbeiderne mens ufaglærte utførte om lag like mange årsverk som året før. Antall årsverk utført av de med høyere utdanning har falt jevnt siden 2013, og nivået er nå lavere enn det tidligere bunnivået i 2010. Fagarbeiderne stod samlet for 57 prosent av utførte årsverk i 2018, mens årsverk med høyere utdanning representerte drøyt 32 prosent av totalen. Andelen ufaglærte ligger mellom 9 og 12 prosent i de tre fylkene, med høyest andel i Finnmark. Hele 63 prosent av årsverkene som ble utført i Troms ble gjort av ansatte med høyere utdanning. I Nordland og Finnmark stod fagarbeidere for 62 prosent av årsverkene.

Årsverk fordelt på kategorier:

Utdanningsnivå 2018:

1 254 nordlendinger jobber med olje- og gassutvinning

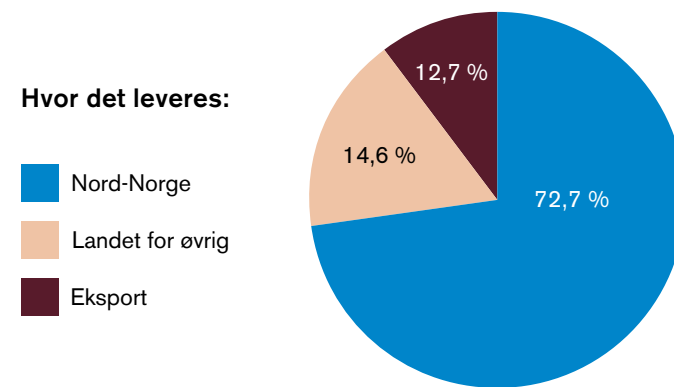
Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) var det 1 254 personer bosatt i Nord-Norge som jobbet med utvinning av råolje og naturgass i 2018. Dette tilsvarer en vekst på 32 årsverk sammenlignet med 2017. Finnmark (461 årsverk) og Nordland (408 årsverk) har opplevd vekst, mens det i Troms (385) har vært et lite fall. Det er viktig å påpeke at disse årsverkene kommer som et tillegg til leverandørindustrien sine årsverk.

De 1 254 årsverkene var primært ansatte i operatørselskapene, og majoriteten av disse, både i Finnmark og Troms, hadde også sin arbeidsplass i Nord-Norge. I Nordland var årsverkene i hovedsak utført av offshorependlere.

Totalt var det 820 personer med arbeidsplass i Nord-Norge knyttet til utvinning av råolje og naturgass i 2018, mot 794 i 2017. Veksten har utelukkende skjedd i Finnmark, hvor over 500 av disse jobbene var, primært hos Equinor og Vår Energi. I Troms var det i underkant av 300 arbeidsplasser, primært i Harstad. I Nordland var det 16 arbeidsplasser, knyttet til Aker BP.

Mye lokal aktivitet

Nærhet til felt og baser skaper aktivitet hos leverandørene.

Nesten 73 prosent av leveransene gikk til kunder i egen landsdel. I omsetning utgjorde dette hele 2,73 milliarder kroner. Leveranser til resten av Norge stod for 550 millioner kroner (14,6 prosent), mens eksportomsetningen utgjorde knapt 480 millioner kroner. Mens både de lokale leveransene og eksporten har økt noe fra 2017, har nasjonale leveranser (ut over Nord-Norge) falt.

Mellom fylkene er det imidlertid forskjeller. For leverandørene i Finnmark utgjorde de lokale leveransene mer enn 94 prosent av petroleumsomsetningen. Også i Nordland var lokale leveranser dominerende, med drøyt 53 prosent. De øvrige leveransene var nokså jevnt fordelt mellom eksport og nasjonale leveranser. Bedriftene i Troms hadde som tidligere størsteparten av sine leveranser til nasjonale aktører utenfor Nord-Norge, med 44 prosent. Eksportomsetningen stod for 32 prosent, mens leveranser til Nord-Norge bare utgjorde 24 prosent for leverandørene i Troms.

Felt og leveranser

De lokale leveransene kan i stor grad knyttes til nordnorske installasjoner og felt som er under utbygging og i drift. Nytt av året er at vi spurte leverandørene om hvilke felt de hadde hatt leveranser til, og hvor mye omsetning dette utgjorde. Klart størst omsetning fra de nordnorske leverandørene var forbundet med Goliat-feltet i Barentshavet, med hele 1,1 milliarder kroner. De store leveransene til Goliat kan sees i sammenheng med en omfattende vedlikeholds- og modifikasjonskampanje i 2018. Til Hammerfest LNG ble det levert varer og tjenester fra nordnorske leverandører for 382 millioner kroner, mens det til Aasta Hansteen, Norne og Skarv ble levert for henholdsvis 225, 206 og 156 millioner kroner.

Leveranser til felter i Nord-Norge 2018 (millioner kroner)					
Norne	Hammerfest LNG	Aasta Hansteen	Johan Castberg	Goliat	Skarv
207	382	226	41	1 117	156

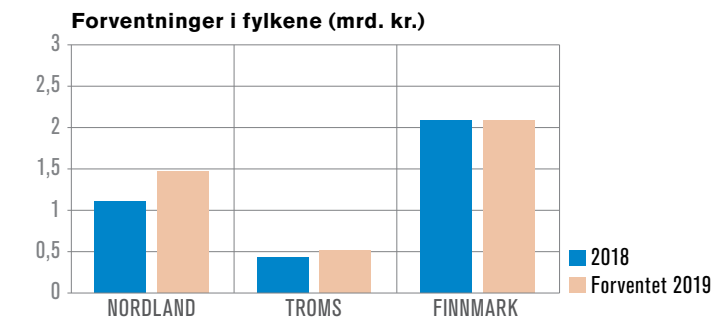
Leverer direkte til operatører

Hele 69 prosent, eller 2,6 milliarder kroner av leveransene i 2018 var direkteleveranser til operatørselskapene. Leveranser til hovedkontraktører og underleverandører sto for henholdsvis 16 og 15 prosent. Leverandørene i Nordland har lavest andel leveranser direkte til operatører med 53 prosent, mot Troms og Finnmark sine 73 og 77 prosent. Tallene tyder på at leverandørene har beveget seg noe opp i verdikjeden, og aldri tidligere har andelen bedrifter som hadde direkteleveranser til operatører vært høyere.

Leveranser til felt i drift har økt betydelig de siste årene, og stod for 69 prosent av petroleumsomsetningen til leverandørene i 2018. Leveranser til utbyggingsaktivitet falt betydelig fra 2015 til 2016, og har siden hatt en stabil utvikling. I 2018 stod denne fasen for drøyt 15 prosent av omsetningen. Leveranser forbundet med leteaktivitet har hatt en stabil utvikling over mange år, og stod for 16 prosent av de totale leveransene i 2018. Mens Finnmark og Troms hadde henholdsvis 80 og 75 prosent av sine leveranser til driftsfasen, utgjorde denne andelen bare 45 prosent i Nordland. Nordland skiller seg ut med hele 39 prosent av omsetningen til utbyggingsfasen. Dette kan klart sees i sammenheng med Aasta Hansteen-feltet, men også eksportleveranser til utbyggingsprosjekter. I alle tre fylker stod leveranser til leteaktivitet for mellom 12 og 17 prosent av petroleumsomsetningen.

Passerer 4 milliarder i 2019?

Leverandørene er optimistiske med tanke på leveransene fremover. For 2019 forventes leveranser for 4,1 milliarder kroner, noe som i så fall vil tilsi en vekst på nesten 10 prosent fra 2018. Majoriteten av leverandørene mener at markedsutsiktene har bedret seg det siste året, og at de er optimistiske for aktiviteten i 2020.

42 prosent av leverandørbedriftene venter økte leveranser i 2019. 36,5 prosent venter leveranser på tilsvarende nivå som i 2018, mens 21,5 prosent venter lavere nivå. I tillegg er det totalt 11 bedrifter som ikke hadde leveranser i 2018, men som venter det i 2019. Fem i Nordland og Finnmark, og én i Troms.

11 av de 19 bedriftene, med leveranser for 50 millioner kroner eller mer i 2018, venter økte leveranser i 2019. Fem venter lavere leveranser (alle Finnmarksbedrifter), mens tre venter uendrede leveranser. Blant de største leverandørbedriftene er med andre ord optimismen klart mest merkbar i Nordland og Troms.

Pilene peker mest opp i Nordland

Den største omsetningsveksten fra 2018 til 2019, både målt i kroner og prosent ventes i Nordland. Veksten er ventet å bli på over 300 millioner kroner, eller 27 prosent. Det er Sandnessjøen- og Bodø-regionen som har de høyeste vekstanslagene, med henholdsvis 162 og 89 millioner kroner. Også Mo i Rana-regionen venter betydelig vekst. Går det som ventet øker leveransene fra denne regionen med 50 prosent, eller drøyt 60 millioner kroner.

I Troms ventes leveransene å øke med ca. 12,5 prosent, eller knappe 60 millioner kroner. Størst vekst ventes i Tromsø, med 13,5 prosent eller tett på 50 millioner kroner. Harstad-regionen er også optimistiske, og venter vekst på i underkant av 10 prosent.

Finnmarks-leverandørene venter i sum omtrent tilsvarende leveranser i 2019 som i 2018. Mens Hammerfest venter et lite fall, kompenseres dette faltet nesten fullt ut med forventning om noe vekst i Kirkenes og Alta.

Økte leveranser til Johan Castberg og Skarv

Den forventede veksten hos leverandørene i Nordland kan særlig sees i sammenheng med økte leveranser til Johan Castberg-feltet som er under utbygging, samt produksjonsskipet Skarv. Samlet ventes vekst i leveransene til de to nevnte feltene på henholdsvis 236 og 87 millioner kroner, hvorav majoriteten av leveransene fra landsdelen vil komme fra Nordland. Til Hammerfest LNG ventes vekst i leveransene på 74 millioner kroner. Goliat-leveransene ventes å falle med 153 millioner kroner etter den omfattende vedlikeholds- og modifikasjonskampanjen som ble gjennomført i 2018. Det ventes lavere nivå på leveransene til Aasta Hansteen nå som feltet er gått over i driftsfase. Utbyggingen av Askeladd, som vil tilføre nye volumer til Hammerfest LNG, er ventet å gi nordnorske leverandører arbeid for rundt 60 millioner kroner i 2019. Her ventes produksjonsstart mot slutten av 2020.

Optimistiske fremover

44 prosent av leverandørene i landsdelen venter høyere leveranser i 2020 enn for inneværende år, og bare 6 prosent venter at leveransene vil bli lavere. Optimismen er størst i Finnmark, men den er tydelig å spore også i Nordland og Troms. Dette henger sammen med at hele 50 prosent av leverandørene i Nord-Norge mener at markedsutsiktene har bedret seg sammenlignet med hvordan de var for ett år siden. 7 prosent mener markedsutsiktene er mer negative.

Forventede leveranser til felter i Nord-Norge 2019 (millioner kroner)					
Norne	Hammerfest LNG	Aasta Hansteen	Johan Castberg	Goliat	Skarv
209	456	133	278	965	243

NORDLAND

Aasta Hansteen: Stor betydning lokalt og internasjonalt

Produksjonsstarten 16. desember 2018 markerte den femte nordnorske petroleumsinstallasjonen i drift.

Gassen som hentes opp fra 1 270 meters havdyp transporteres via gassrørledningen Polarled til Nyhamna, før den fraktes videre til Easington i Nordøst-England gjennom gassrøret Langeled. Om lag ti ganger per år vil lettoljen hentes ut med tankskip og transporteres ut til markedet.

Oppstarten har ifølge produksjonssjef Mette Stattin i Equinor gått som forventet.

- Vi har hatt våre oppstartsutfordringer. Man vet ikke alltid hvilke utfordringer som dukker opp på nye installasjoner, men noe uforutsett vil alltså skje. Nå ser vi imidlertid at anlegget går stabilt, og vi klarer å holde produksjonen der hvor vi har sagt at den skal være.

Sterk nordnorsk tilstedeværelse

Stattin forteller sammen med industrikoordinator i Equinor, Kirsten Angelsen, om sterk tilstedeværelse av nordlendinger på den nye plattformen.

- Vi har et sterkt ønske om å bidra til å skape arbeidsplasser i Nord-Norge gjennom vår aktivitet i nord. På Aasta Hansteen er én av tre plattformssjefer fra Nord-Norge, i tillegg til to av tre drifts- og vedlikeholdsledere. Vi har rekruttert finnmarkinger med erfaring fra Melkøya, i tillegg til helgelendinger.

Equinor jobber bevisst med rekruttering for å få kortreist arbeidskraft, både på Aasta Hansteen og andre installasjoner.

- Det er viktig at ungdommen søker til utdanningene som kan gi dem læreplass og etter hvert jobb som fagarbeidere eller ingeniører. Vi er helt avhengig av påfyll av kompetanse, sier Angelsen.

Ønsker mer offshorejobb fra land

På en gjennomsnittlig dag befinner det seg omtrent 45 personer ombord på Aasta Hansteen, hvorav rundt 35 Equinor-ansatte. Disse jobber 2 uker på og 4 uker av – fordelt på tre skift. Til plattformen flys de ut fra Brønnøysund med helikopter operert av Bristow.

- Vi skal ha lav bemanning på Aasta, og har fokus på å effektivisere oss mest mulig gjennom digitalisering og

automatisering. Både internt, men også i samarbeid med våre leverandører. Vi kan i dag gå inn på Aasta Hansteen fra land via 3D-briller, og danne oss et klart bilde.

Selvsagt er vi avhengige av folk på plattformen også, men vi ønsker å utfordre våre leverandører på hvordan de kan bli med oss på den digitale reisen. Sånn sett kan vi minimere behovet for folk på plattformen, og skape miljø- og tidsgevinster. Vi er ikke der helt enda, men vi ønsker å komme dit, hvor folk heller står inne i den digitale modellen og diskuterer løsninger, kontra å fly ut til Aasta og andre installasjoner for å ta diskusjonen der, sier Stattin.

I tillegg til de ansatte på plattformen, jobber det nesten 300 personer på Equinor sitt kontor i Harstad. I Harstad er det en samlokalisert driftsorganisasjon for Norne, Snøhvit, Aasta Hansteen og det kommende Johan Castberg-feltet. På kontoret er det også et dyktig letemiljø som har ansvaret for leting i Norskehavet og Barentshavet.

Første planlagte revisjonsstans

Allerede i september inneværende år kommer den første planlagte revisjonsstansen. Dette som følge av at gassmottaket i Nyhamna i Møre og Romsdal skal gjennomføre en tilsvarende stans.

- Vi er spente på hvordan det vil påvirke oss. Vi får uansett ikke produsert noe da, og vi venter å ha 120 personer om bord under stansen, sier Stattin.

De største kontraktene, innen vedlikehold og modifikasjon, samt ISO, innehas av henholdsvis Aibel i Harstad og Linjebygg. I tillegg jobbes det med å kvalifisere og bruke lokale bedrifter.

- Vi har fokus på kortreiste leveranser av varer og tjenester, og jobber tett sammen med våre hovedleverandører for å dette til hvor det er mulig i forhold til kompetanse, kapasitet og konkurransedyktighet.

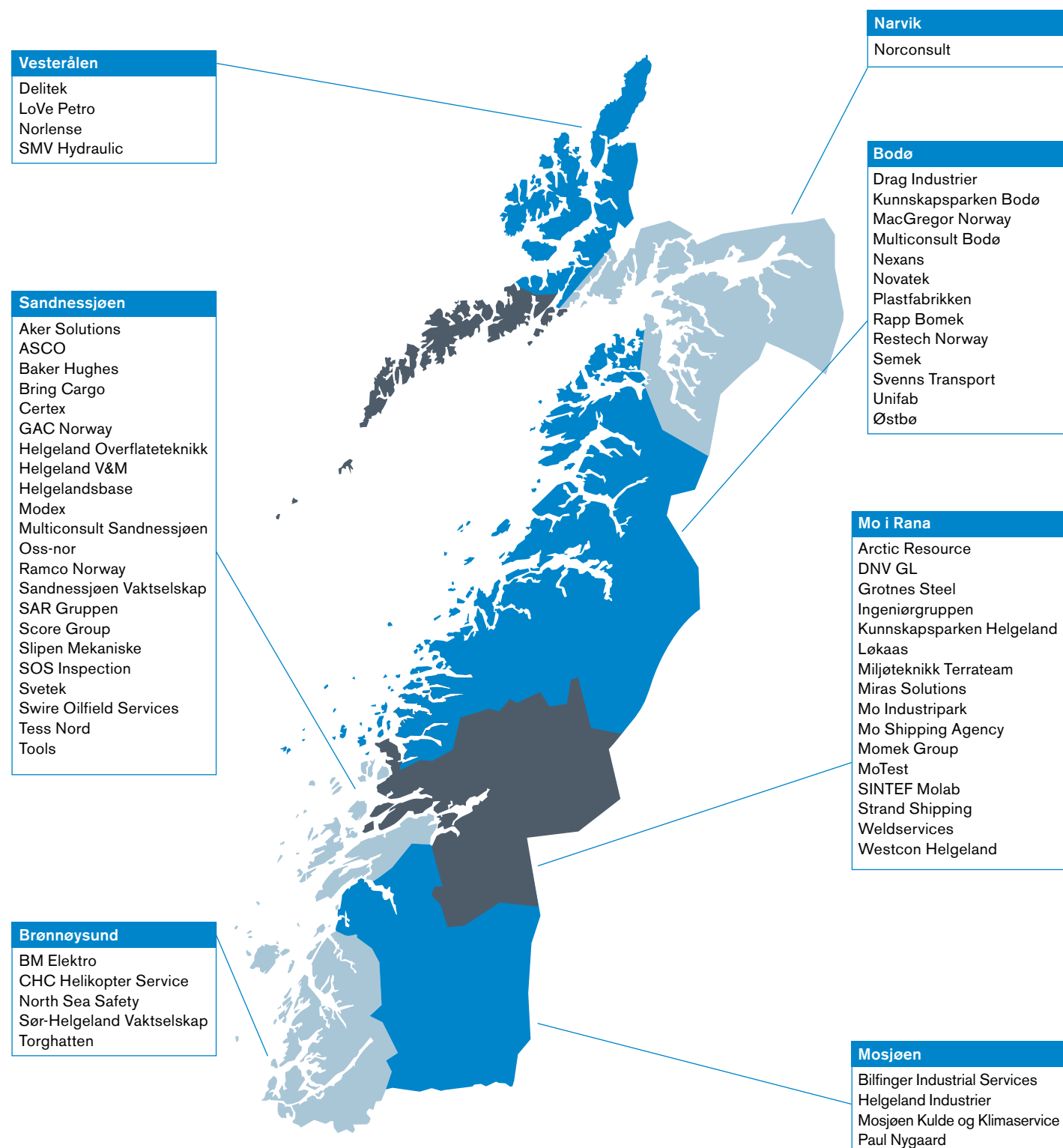
- Aasta Hansteen har bidratt, og bidrar til betydelige ringvirkninger i nord. Frem til produksjonsstart utgjør dette 1 milliard kroner i leveranser fra Nord-Norge. Vi opplever lokale leverandører som leveringsdyktige, og vi jobber videre med å få til en enda større andel av kortreiste leveranser, sier industrikoordinator Angelsen.

Foto: Roar Lindfeldt og Bo B. Randulff - Equinor

Nordland

Kartet viser bedrifter fra de ulike regionene i Nordland som leverte varer og tjenester for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2018.

Økonomiske regioner: I denne rapporten er Statistisk Sentralbyrås inndeling i økonomiske regioner lagt til grunn. De økonomiske regionene i Nordland består av følgende kommuner: **Vesterålen:** Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes. **Lofoten:** Flakstad, Moskenes, Røst, Vestvågøy, Værøy og Vågan. **Narvik:** Ballangen, Evenes, Lødingen, Narvik, Tjeldsund og Tysfjord. **Bodø:** Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen og Sørfold. **Mo i Rana:** Hemnes, Nesna og Rana. **Mosjøen:** Grane, Hattfjelldal og Vefsn. **Sandnessjøen:** Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Lurøy og Træna. **Brønnøysund:** Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega og Vevelstad.

Klassifisering

Tabellen viser bedrifter som hadde leveranser for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2018. Bedriftene er fordelt på kategorier basert på hvilke typer leveranser bedriftene hadde mest av. Enkelte av leverandørene har leveranser som kan klassifiseres innen flere av områdene.

UNDERVANNSTEKNOLOGI	STØTTE OG SERVICETJENESTER	
Nexans	Test og inspeksjon	Bemanning
ENGINEERING	Certex	Arctic Resource
Aker Solutions	DNV GL	BM Elektro
Ingeniørgruppen	MoTest	Unifab
MacGregor Norway	Novatek	
Multiconsult Bodø	Ramco	Konsulent
Multiconsult Sandnessjøen	SINTEF Molab	Kunnskapsparken Bodø
Norconsult	SOS Inspection	Kunnskapsparken Helgeland
		LoVe Petro
KONSTRUKSJON OG FABRIKASJON	Base, logistikk og transport	Weldservices
Drag Industrier	ASCO	
Grontes Steel	Bring Cargo	Utstyr
Miras Solutions	CHC Helikopter Service	Baker Hughes
Momek Group	GAC Norway	Løkaas
Mosjøen Kulde og Klimaservice	Helgelandsbase	Modex
Rapp Bomek	Mo Industripark	Paul Nygaard
Semek	Mo Shipping Agency	Swire Oilfield Services
Slipen Mekaniske	North Sea Safety	Tess Nord
SMV Hydraulic	Oss-nor	Tools
Westcon Helgeland	Sandnessjøen Vaktselskap	
	Strand Shipping	
VEDLIKEHOLD OG MODIFIKASJON	Svenns Transport	
Bilfinger Industrial Services	Sør-Helgeland Vaktselskap	
Helgeland Overflateteknikk	Torghatten	
Helgeland V&M		
Score Group	Miljø, avfall	
Svetek	Delitek	
SIKKERHET OG BEREDSKAP	Helgeland Industrier	
Norlense	Miljøteknikk Terrateam	
Plastfabrikken	SAR Gruppen	
Restech Norway	Østbø	

Flest leverandørbedrifter i Nordland er i kategorien støtte- og servicetjenester. Det er også denne kategorien som sysselsetter flest årsverk. Sentralt i støtte- og servicetjenester er basetjenester knyttet til de tre feltene i Norskehavet Nord. Nest størst sysselsetting er i kategorien konstruksjon og fabrikasjon.

Kraftig vekst i Nordland

Leverandørene i Nordland hadde forventninger om leveranser for 1,2 milliarder kroner i 2018 da vi gjorde forrige kartlegging våren 2018. Fasiten ble 1,18 milliarder kroner. Sammenlignet med 2017 var veksten på over 18 prosent. Det ble utført 533 årsverk forbundet med leveransene i 2018, fordelt på 78 leverandørbedrifter. Med det økte antall årsverk med 100, mens antall bedrifter med bransjespesifikke leveranser falt med to. For 2019 ventes leveranser for 1,49 milliarder kroner fordelt på 655 årsverk.

I Nordland ble det intervjuet 119 bedrifter i forbindelse med kartleggingen. Hos de 78 bedriftene som hadde bransjespesifikke leveranser utgjorde den petroleumsbaserte omsetningen knapt 27 prosent av totalomsetningen. Av de totale leveransene til de nord-norske petroleumsleverandørene stod Nordland for 31 prosent av omsetningen, og 32 prosent av årsverkene. Begge faktorene har økt med fire prosentpoeng fra 2017 til 2018.

Kabel og branndør

I Bodø-regionen er det to leverandørbedrifter som står for størsteparten av regionens leveranser: Kabelfabrikken Nexans på Rognan, samt branndørprodusenten Rapp Bomek i Bodø. Til sammen hadde de 15 bedriftene i regionen leveranser for 405 millioner kroner i 2018, en vekst på drøyt 50 millioner kroner eller 15 prosent fra året før. Det ble utført 178 årsverk forbundet med leveransene, noe som er 16 flere enn i 2017. Drøyt 60 prosent av omsetningen var eksportrelatert, og Bodø-regionen står med det for over halvparten av den totale eksportomsetningen fra landsdelen. For 2019 venter leverandørene i Bodø-regionen leveranser for 494 millioner kroner, tilsvarende en vekst på 22 prosent fra 2018.

Spår 50 prosent vekst

Leverandørene i Sandnessjøen nådde ikke helt de store vekstforventningene de hadde for 2018. Det kan imidlertid se ut til at 2019 blir et svært godt år, hvor det forventes leveranser for 500 millioner kroner. Skulle så skje, er det kun det foreløpige toppåret 2013, hvor de bransjespesifikke leveransene var 567 millioner kroner, som topper. I 2018 ble det levert for 337 millioner kroner, som representerer en vekst på 5 prosent fra 2017. Nesten all omsetning kan knyttes direkte opp mot Norne, Aasta Hansteen og Skarv. Det ble utført 172 årsverk fordelt på 28 leverandørbedrifter i 2018, som utgjør 42 flere årsverk og en vekst på to leverandører sammenlignet med 2017. Seks bedrifter hadde leveranser for 10 millioner kroner eller mer, og tyngden av leveranser finnes innen base-miljøene og logistikk, samt konstruksjon og fabrikasjon.

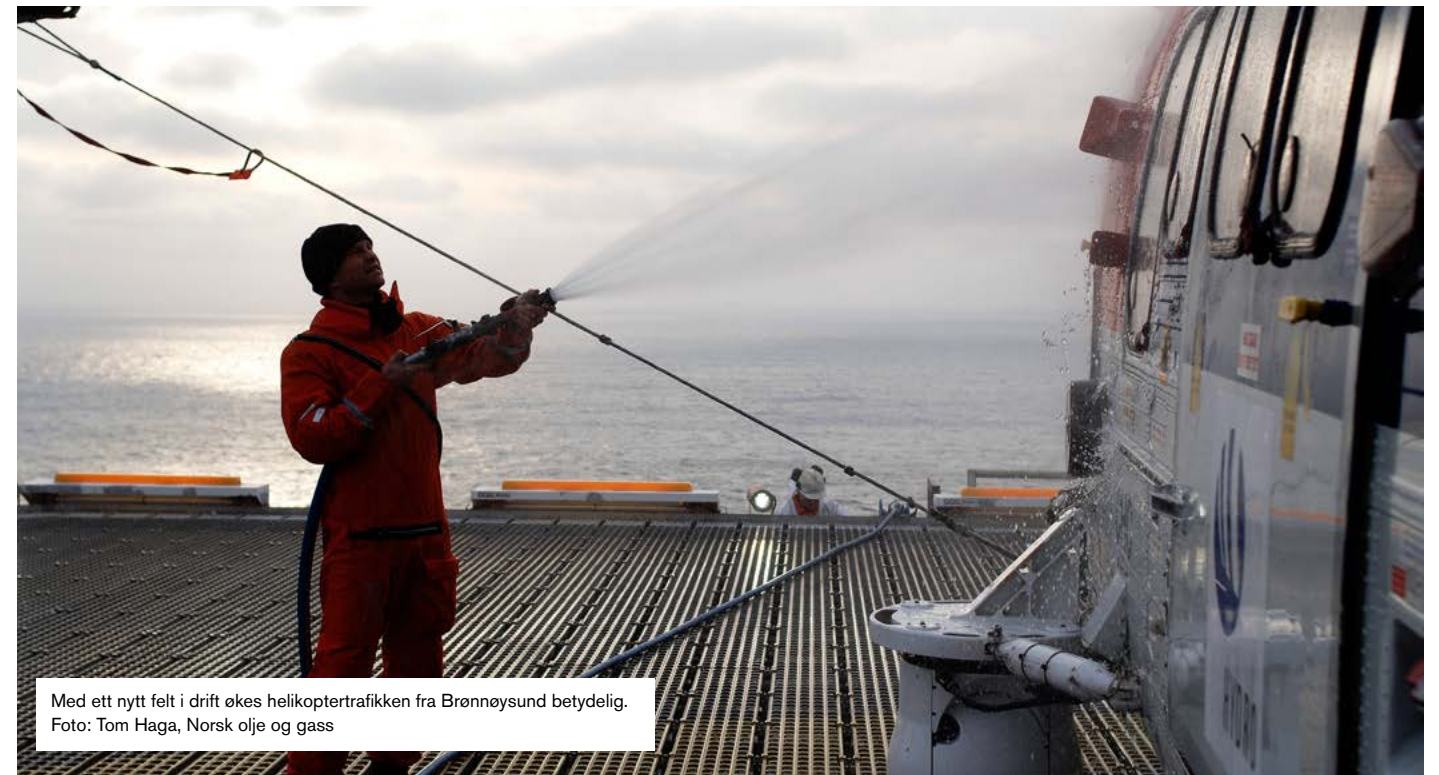
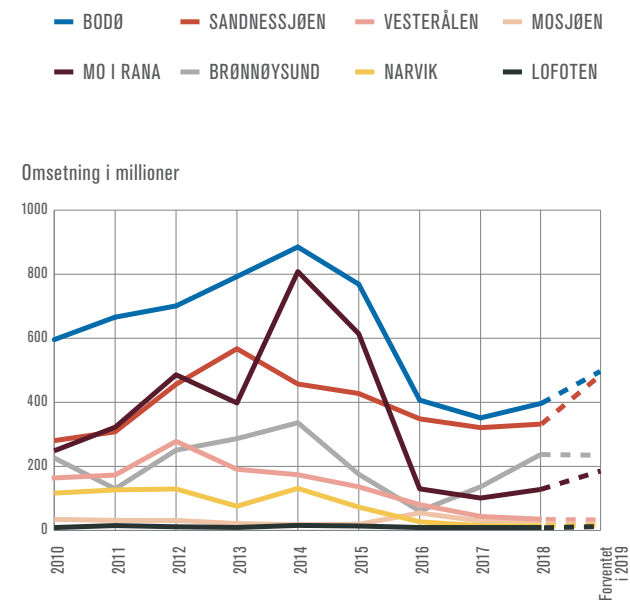
Venter nesten dobling på to år

Mo i Rana-regionen nådde et foreløpig bunnivå på sine petroleumsleveranser i 2017, med 101 millioner kroner. I 2018 hadde de leveranser for 127 millioner kroner, mens de i 2019 venter leveranser for 190 millioner kroner. Blant årsakene til den ventede veksten er Westcon Helgeland sin avtale om leveranser

til Equinor på Johan Castberg. 19 bedrifter stod for leveransene i 2018, fordelt på 80 årsverk. Antall leverandørbedrifter falt med én, mens det ble utført 13 flere årsverk. For 2019 ventes det utført 124 årsverk, og det er særlig innen konstruksjon og modifikasjon at regionen leverer.

Stor helikopteraktivitet trekker opp

Omsetningen til leverandørbedriftene i Brønnøysund-regionen økte fra 136 millioner kroner i 2017, til 237 millioner kroner i 2018. Veksten på hele 74 prosent kan klart sees i sammenheng med mye trafikk til og fra Aasta Hansteen-feltet i klargjøringsfasen. I tillegg har aktiviteten rundt Norne og Skarv, samt leteaktivitet bidratt positivt. Petroleumsleveransene ble nesten 60 millioner høyere enn leverandørene selv forventet. Det var 49 årsverk forbundet med leveransene, fordelt på fem leverandørbedrifter. Leverandørene i Brønnøysund venter omtrent tilsvarende leveranser i 2019.

Med ett nytt felt i drift økes helikoptertrafikken fra Brønnøysund betydelig.
Foto: Tom Haga, Norsk olje og gass

Stabilt i Vesterålen og Mosjøen

Det er lite svingninger i leveransene fra regionene Vesterålen og Mosjøen fra 2017 til 2018. Med fire leverandørbedrifter i hver av regionene, hadde de leveranser for henholdsvis 39,5 og 26 millioner kroner. Historisk sett er dette svært lavt for Vesterålen-regionen, som i toppåret 2012 hadde leveranser for nesten 280 millioner. Betydelig lavere omsetning hos sentrale leverandørbedrifter er hovedårsaken. Nivået på leveranser i Mosjøen derimot er mer på normalen sammenlignet med tidligere år. For 2019 venter Vesterålsleverandørene et lite fall, mens leverandørene i Mosjøen venter en liten vekst.

Lite å skryte av i Narvik

Så sent som i 2014 hadde leverandørbedriftene i Narvik leveranser for 131 millioner kroner. I 2018 endte leveransene på 2,9 millioner kroner, fordelt på to leverandørbedrifter. Konkurser, flytting av virksomhet og fokus på andre markeder er hovedårsakene til den voldsomme nedgangen. De potensielle leverandørbedriftene i Lofoten-regionen har aldri hatt noen bevisst satsing for å komme i posisjon til større petroleumsleveranser, og hadde i 2018 leveranser for 250 000 kroner.

Foto: Scanflight

Inspeksjon med droner offshore

Scanflight i Mosjøen hadde i august 2018 sitt første inspeksjonsoppdrag offshore på flammebommen til Skarv-skipet.

Tilbakemeldingen fra operatørselskapet Aker BP var utelukkende positiv, ifølge prosjektleder Tobias Vang Sivertsen.

- Jobben ble gjort slik som kunden ønsket, og de var veldig fornøyde.

Sivertsen forteller at Scanflight i dag har fire dronepiloter med operatørtillatelse for å fly droner, i tillegg til sikkerhetskurs for å kunne jobbe offshore. Ifølge Sivertsen er det mange fordeler med å bruke droner til inspeksjon offshore.

- Jeg er helt sikker på at bruk av droner offshore kan gi kostnadsbesparelser. Kanskje kan man forskyve sykkluser for vedlikehold med et halvt eller helt år. Da snakker vi om store summer spart. Men det er også et sikkerhetsmessig aspekt i det. Her trenger man ikke sette opp stillas eller klatre.

I tillegg kan du se og oppdage elementer du vanligvis ikke får sett. Du har også informasjonen på film, som gjør at flere personer kan se og vurdere tilstanden.

Nå som første oppdrag er utført og tilbakemeldingene er gode, håper Sivertsen at flere kunder fra petroleumsnæringen kommer til.

- Vi har nok opplevd petroleumsnæringen som litt tilbakeholden med å ta i bruk denne teknologien. Tilbakemeldingen har gått på at vi må bevise at metoden fungerer, men det er jo ikke sånn at hvermannsen eier en plattform som vi kan øve på. Det er fantastisk å endelig få vist fram hva vi er gode for, og vi skal fortsette jobben med å overbevise flere operatørselskaper om å tørre å slippe oss til, avslutter Sivertsen.

TROMS

Petroleumsteknologi og -erfaringer inn i havbruk

Den gigantiske Havfarmen 1 til Nordlaks ventes å være ankret opp i eksponert område på vestsiden av Hadseløya i Vesterålen mai 2020.

Havfarmen 1, som måler hele 385 meter i lengde og 59,5 meter i bredde, er designet av NSK Ship Design. Eierne Nordlaks holder til på Stokmarknes i Vesterålen, og skipsdesignerne i Harstad. Altså et nordnorsk gigantprosjekt. Produksjonen av skipet foregår i Kina, hvor de har fasiliteter til å håndtere slike store prosjekter.

Crossovereffekter fra petroleum

Den nevnte Havfarmen 1, som i dimensjon kan sammenlignes med fire fullskala fotballbaner plassert etter hverandre er stasjonær. Havfarmen 2 som fortsatt ikke er kontrahert vil være dynamisk, altså flyttbar. I tegningene og planene har NSK Ship Design basert seg mye på erfaringer fra petroleumsnæringen, og utnyttet både løsninger og kompetanse fra dette fagmiljøet.

- De viktigste områdene hvor vi har basert oss på erfaringer fra petroleumsnæringen er innen stålstruktur, dynamiske posisjoneringssystemer og fortøyning, sier salgssjef Thomas Myhre i NSK Ship Design.

For stålstrukturene handler det om erfaringer og regelverk for offshorestrukturer. Disse har man tatt videre og tilpasset til havbruksnæringen. Referansesystemet gjør at brønn- og fôrbåter konstant kommuniserer avstand til Havfarmen, og med det ligger dynamisk posisjonert opp mot gigantstrukturen. Når det gjelder fortøyningen kan dette sammenlignes med hvordan FPSO'er som Skarv og Norne er forankret, med flere liner ned til flere ankre på havbunnen. Linene skal tåle samme bruddkriterier som for andre offshoreinstallasjoner, og gir mulighet til både bruk av landstrøm og fiberoptisk kabel. Her er det Scana Offshore, et selskap med lang erfaring som petroleumslieferandør som står for leveransen.

Transport og turnus

Når gigantkonstruksjonen skal flyttes fra Kina til Vesterålen, benyttes verdens største tunglastfartøy

Dockwise Vanguard til operasjonen. Dette er det samme skipet som i sin tid fraktet Goliat til Barentshavet.

- Med Havfarmen 1 snakker vi verdens lengste semi-sub, en halvt nedsenkbar konstruksjon med pontonger som gir oppdrift på samme måte som et ordinært skrog. Avstanden mellom pontongene gjør at konstruksjonen blir veldig stabil, mens det lille vannlinjearealet gjør at den ikke påvirkes så mye av bølger som et ordinært skip, sier Myhre.

Noe helikopter ventes ikke benyttet for frakt av mannskap til og fra Havfarmen 1, men utover det er mye sammenlignbart med driften for en offshoreinstallasjon.

- Bemanningen vil fungere mer som offshore, og veldig annerledes en hvordan havbruksanlegg driftes i dag. Det vil være bemanning om bord hele døgnet, noe som er uvanlig i havbruksnæringen, og de ansatte vil jobbe turnus.

Havfarmen 1 er ment å produsere i minimum 25 år, gjerne med forlengelse på ytterligere 10 – 15 år.

- Man kan, igjen, sammenligne med en offshoreinstallasjon. Det vil være stort behov for alt fra service og vedlikehold, til inspeksjoner og annet. Dette vil gi betydelige ringvirkninger for lokale aktører, sier Myhre.

Brønnbåter på gass fra Melkøya

I forbindelse med Havfarmene bygges det også nye brønnbåter, også disse designet av NSK Ship Design, ment for å kunne operere i eksponerte områder.

- Både skipsstørrelsen og motkraften er betydelig større på disse skipene. Men i tillegg går de på naturgass, og bare naturgass, levert direkte fra Melkøya. Den eneste dieselen om bord er for nødaggregatet som skal drifte lys og radio ved behov. Dette gir fantastiske tall med tanke på utslippsreduksjon. NOx-fondet hevder at vi med å bruke gass på brønnbåtene, fjerner utslipp av klimagasser tilsvarende 85 000 personbiler. To brønnbåter på gass, og klimagassutslippene tilsvarende bilparken i Troms, Finnmark, Svalbard og enda litt til er spart, sier Myhre.

Krysskoblinger med andre næringer

I årets kartlegging ble leverandørene spurt om hvorvidt kompetanse de har opparbeidet seg som petroleumslieferandør har gitt fortrinn for leveranser til andre næringer. Svarene tyder på at kompetanse fra petroleumssektoren har hatt stor overføringsverdi til andre næringer. Ikke overraskende er det rutiner og systemer knyttet til HMS, dokumentasjon og kvalitetssikring som trekkes frem av de fleste.

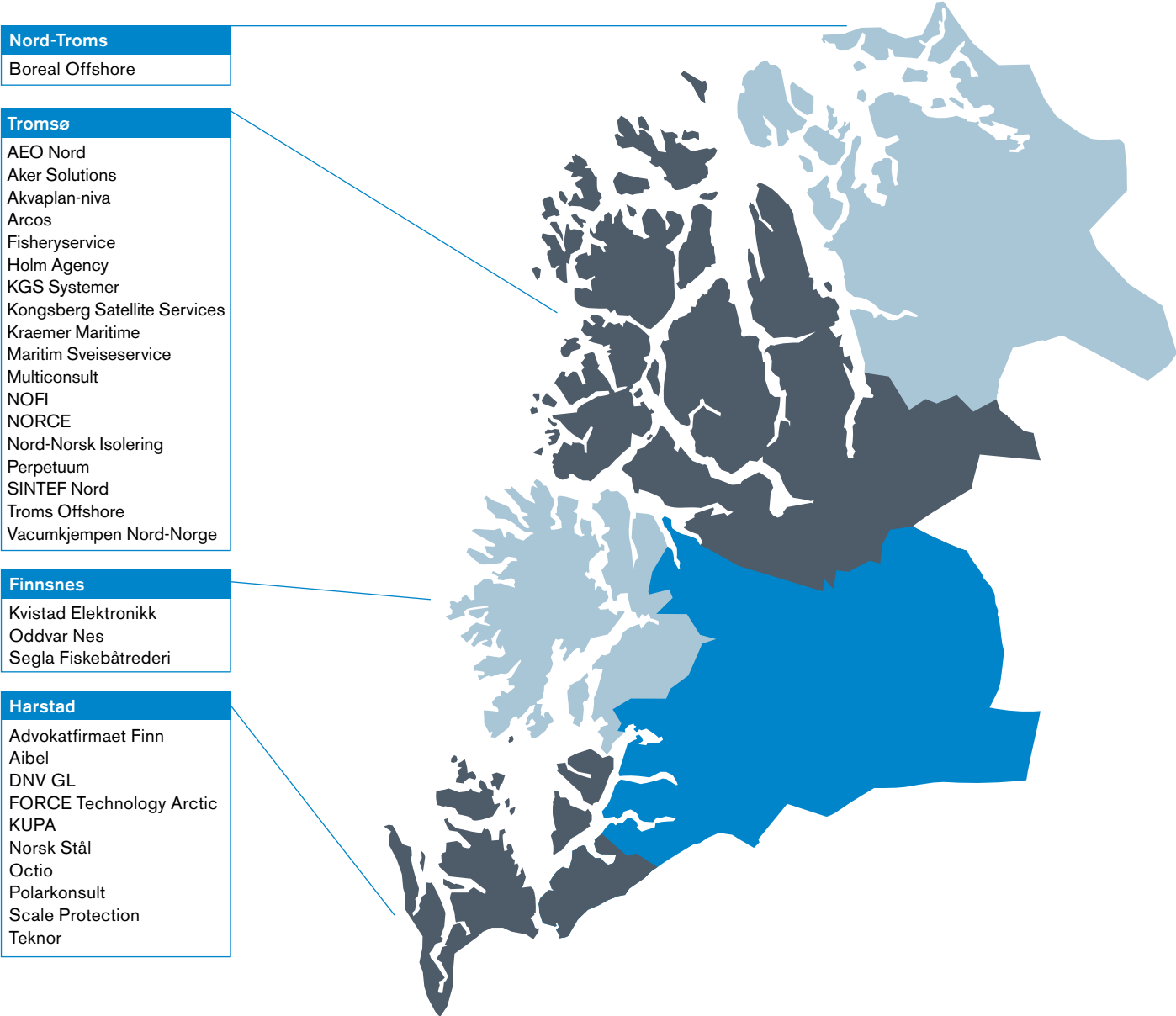
Det som også er verdt å merke seg er at flere oppgir at kompetanse fra andre næringer har gitt fortrinn som leverandør til petroleumssektoren. Dette viser at kompetanseoverføringen går begge veier.

Offshoreankrene som skal holde Havfarm 1 på plass. De er stor i offshore målestokk. Foto: Einar Walderhaug

Troms

Kartet viser bedrifter fra de ulike regionene i Troms som leverte varer og tjenester for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2018.

Økonomiske regioner: I denne rapporten er Statistisk Sentralbyrås inndeling i økonomiske regioner lagt til grunn. De økonomiske regionene i Troms består av følgende kommuner: **Nord-Troms:** Gáivuotna-Kåfjord, Kvænangen, Nordreisa og Skjervøy. **Finnsnes:** Berg, Dyrøy, Lenvik, Sørreisa, Torsken og Tranøy. **Andselv:** Bardu, Gratangen, Lavangen, Målselv og Salangen. **Tromsø:** Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. **Harstad:** Bjarkøy, Harstad, Ibestad, Kvæfjord og Skånland.

Klassifisering

Tabellen viser bedrifter som hadde leveranser for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2018. Bedriftene er fordelt på kategorier basert på hvilke typer leveranser bedriftene hadde mest av. Enkelte av leverandørene har leveranser som kan klassifiseres innen flere av områdene.

BRØNNSYSTEMER OG BORING	STØTTE OG SERVICETJENESTER	
Scale Protection	Test og inspeksjon DNV GL Harstad FORCE Technology Arctic Octio	Konsulent Advokatfirmaet Finn Akvaplan-niva Arcos KUPA NORCE SINTEF Nord
ENGINEERING		
Aibel Aker Solutions Multiconsult Polarkonsult		
KONSTRUKSJON OG FABRIKASJON	Base, logistikk og transport Holm Agency Kraemer Maritime Troms Offshore	Utstyr AEO Nord KGS Systemer
Norsk Stål		
VEDLIKEHOLD OG MODIFIKASJON	Miljø, avfall Perpetuum	
Maritim Sveiseservice Nord-Norsk Isolering Teknor		
SIKKERHET OG BEREDSKAP	Bemannings Boreal Offshore Fisheryservice Kvistad Elektronikk	
Kongsberg Satellite Services NOFI Oddvar Nes Segla Fiskebåtrederi Vacumkjempen Nord-Norge		

God over halvparten av både omsetning og sysselsetting i Troms er i kategorien støtte- og servicetjenester. Kategoriene sikkerhet og beredskap, samt vedlikehold og modifikasjon har omtrent lik omsetning. Sysselsettingen er dog større innen sikkerhet og beredskap enn man finner innen vedlikehold og modifikasjon.

Omsetningen vokser, tross betydelig færre årsverk

Troms-leverandørene hadde leveranser for 477 millioner kroner til petroleumssektoren i 2018. Sammenlignet med 2017 var det en vekst på om lag 2 prosent. Veksten ble en del lavere enn forventet, primært som følge av store fall i regionene Finnsnes og Nord-Troms. Det var 245 årsverk forbundet med leveransene, fordelt på 43 leverandørbedrifter. Antall årsverk utført av leverandørindustrien falt med 121 årsverk, og fallet var tydeligst hos de største leverandørene. For 2019 ventes leveranser for 536 millioner kroner fordelt på 274 årsverk.

I årets kartlegging ble 59 bedrifter i Troms intervjuet, hvorav 43 bedrifter hadde bransjespesifikke leveranser til petroleumssektoren. Antall bedrifter med leveranser er likt som i 2017. Hos de 43 bedriftene utgjorde petroleumsleveransene ca. 15 prosent av totalomsetningen. Leverandørene i Troms stod for knapt 13 prosent av omsetningen, og 15 prosent av årsverkene utført av leverandørindustrien i Nord-Norge.

Liten vekst i Tromsø, men..

Leverandørbedriftene i Tromsø-regionen hadde leveranser for 361 millioner kroner i 2018. Dette var 13 millioner mer enn i 2017. Det ble utført 195 årsverk forbundet med leveransene, et fall på drøyt 100 årsverk. Primært har dette fallet skjedd hos de største leverandørene. For 2019 ventes leveranser for 410 millioner kroner, en vekst på 14 prosent. Antall årsverk utført ventes å øke til 206. Størst leveranser fra Tromsø er fortsatt å finne i kategori-

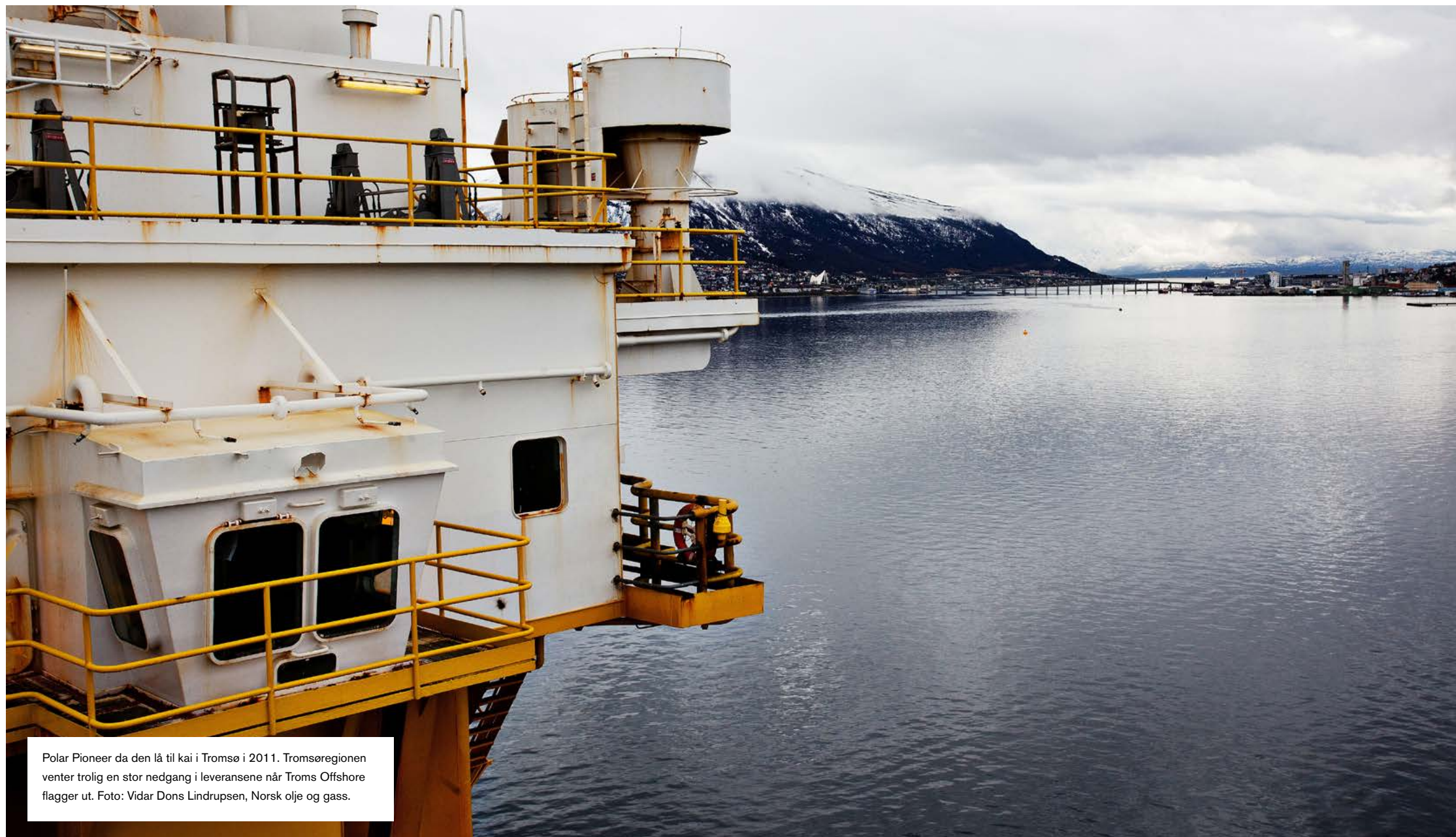
ene transport, sikkerhet og beredskap samt konsulenttjenester. Fra 2020 vil trolig tallene falle betydelig, både for Tromsø-regionen og Troms fylke. Dette skyldes at regionens største leverandørbedrift, Troms Offshore, «flagger ut» sitt hovedkontor fra Tromsø, og fremover vil styre operasjonene fra Sandnes og Aberdeen.

Over 100 millioner i Harstad

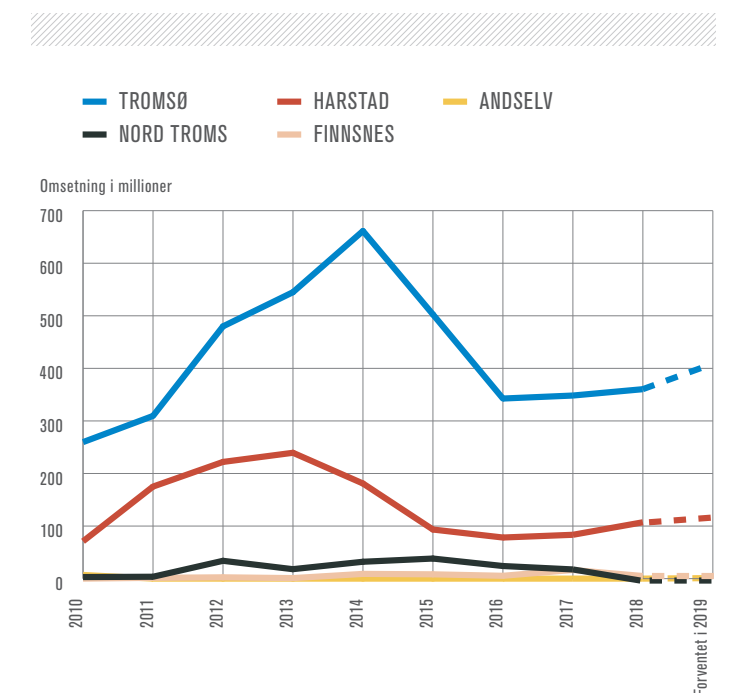
Oljebyen Harstad er ikke først og fremst kjent for stor representasjon av leverandørindustri, men gjennom operatørselskapene og Oljedirektoratet sin tilstedeværelse. For første gang siden 2014 passerte imidlertid leverandørene i Harstad-regionen leveranser til petroleumsnæringen for mer enn 100 millioner kroner. De 14 leverandørbedriftene hadde til sammen leveranser for 108 millioner kroner i 2018, fordelt på 44 årsverk. Antall årsverk falt imidlertid med 7. I 2019 forventes leveransene å øke med knappe 10 millioner kroner, og antall årsverk utført forventes å bli 63. Størst sysselsetting er å finne hos Aibel.

Fall i Finnsnes og Nord-Troms

Regionene Finnsnes og Nord-Troms opplevde betydelige fall målt i prosent, med en petroleumsrelatert omsetning i 2018 på henholdsvis 5,5 og 1,8 millioner kroner. Inntrykket er at leverandørene i regionen har fått leveranser basert på forespørsler, og i begrenset grad har satset på leveranser til petroleumsnæringen. Dette vil dermed gi en del svingninger i den petroleumsbaserte omsetningen, og 2018-leveransene for de to regionene samlet er det laveste vi har registrert siden leverandøråret 2011. For 2019 ventes leveransene å være uendret for de to regionene.

Polar Pioneer da den lå til kai i Tromsø i 2011. Tromsøregionen venter trolig en stor nedgang i leveransene når Troms Offshore flagger ut. Foto: Vidar Dons Lindrupsen, Norsk olje og gass.

FINNMARK

ASCO mener alvor i Hammerfest

Etter å ha vokst seg ut av arealene på Fuglenes flytter ASCO aktiviteten sin i Hammerfest til Leirvika på nyåret.

I januar 2016 etablerte base- og forsyningsleverandøren seg i Hammerfest, på samme område hvor Polarbase hadde sin spede start på 80-tallet. Den tydelige utfordringen for ASCO var imidlertid at det ikke var mulig å ekspandere virksomheten på dette arealet.

- Dersom vi skal være med å kjempe om de store kontraktene i fremtiden må vi ha en base med større

kapasitet. Vi har hele tiden hatt tett dialog med kommunen og det kommunale foretaket Hammerfest Havn om at vi måtte se på andre muligheter, sier basesjef i ASCO Hammerfest, Tom Eirik Lysmen Jakobsen.

I det samme tidsrommet som ASCO etablerte seg i byen, jobbet Hammerfest kommune med å skaffe til veie nye næringsarealer, uten at det var bestemt hvilken type næring som skulle etableres.

- For oss var det helt naturlig at ASCO som en eksisterende kunde av Hammerfest Havn ble kontaktet, og da ble det bestemt at arealene i Leirvika skulle bygges ut som havn. Vi som eier, og ASCO som leietaker, sier havnekaptein Jon Helge Løkke i Hammerfest Havn.

I første omgang er det snakk om en 10 års leieavtale, med opsjon om 10 + 10 nye år, basert på samme type avtale ASCO har på tilsvarende baser i resten av landet.

Lignende avtaler har også Hammerfest Havn med flere aktører i Hammerfest påpeker Løkke.

- For ASCO har Hammerfest Havn vært en viktig samarbeidspartner, og de har virkelig framstått som et næringsvennlig og framoverlent foretak, sier Jakobsen.

Effektiv base

Sammenlignet med andre aktører i bransjen kan ASCO sin nye base virke liten målt i areal.

- Det nye terminal- og baseområdet vårt blir ca. 75 mål. Ut fra vår driftsmodell vil ikke behovet være å bygge opp store industriparker, dette er det andre aktører som tar seg av. Vi har fokus på vår ekspertise og kjerneområder, som er en effektiv vareflyt inn og ut

offshore. Dette inkluderer effektive lager og lager-systemer, samt håndtering av fartøy på en trygg og effektiv måte, sier Jakobsen.

ASCO forventer å øke bemanningen fra dagens 6 – 7 ansatte, til 20 – 30 ansatte i løpet av en femårsperiode. Dette basert på kontraktene som foreligger og ventes, samt aktiviteten som kommer.

Hammerfest har tatt en viktig posisjon

Med ASCO sin nye base, som muliggjør betydelig større aktivitet enn i dag, økes konkurranseevnen i et voksende marked. Det pekes på vedtatte Johan Castberg, men også forventninger til Wisting og Alta/Gotha. Løkke påpeker imidlertid fordelene for Hammerfest som baseby.

- Det å ha begge basene, ASCO og Polarbase, etablert i Hammerfest gir oss en unik posisjon mot den framtid-ige utviklingen av Barentshavet. Industrien vokser rundt disse to miljøene og dette vil gjøre Hammerfest til en sentral lokasjon for all aktivitet i Barentshavet, nå og i framtiden.

Selv om det er tydelig konkurranse mellom de kommende nabobasene, forteller Jakobsen også om samarbeid.

- For å ta Equinor som eksempel, så har de kontrakt med Polarbase. Men det er ASCO som har kontrakt med riggselskapet Transocean som Equinor benytter seg av. Vi skal sammen spille Hammerfest gode, og da er man nødt til å samarbeide på tvers. Vi konkurrerer når anbudene er ute, men når kontraktene er tildelt må vi samarbeide for å gi det beste til kunden.

Klar på nyåret med moderne fasiliteter

Den nye basen ventes å være delvis operativ tidlig i 2020, og fullt operativ i mai samme år. Hovedkontraktøren måtte hentes fra Trøndelag, men lokale aktører har også bidratt.

- Det er svært kort anleggstid, og det virker på meg som om de lokale entreprenørene har godt med arbeid. For ASCO sin del handler det også om at de ønsker å være klar på ny base til Johan Castberg-arbeidet virkelig igangsettes, sier Løkke.

Og basen som da står klar er bygd for å møte både nåtid og fremtid. To kaier på henholdsvis 80 og 60 meter nevnes, i tillegg til nye digitaliseringsløsninger, tankpark og landstrøm.

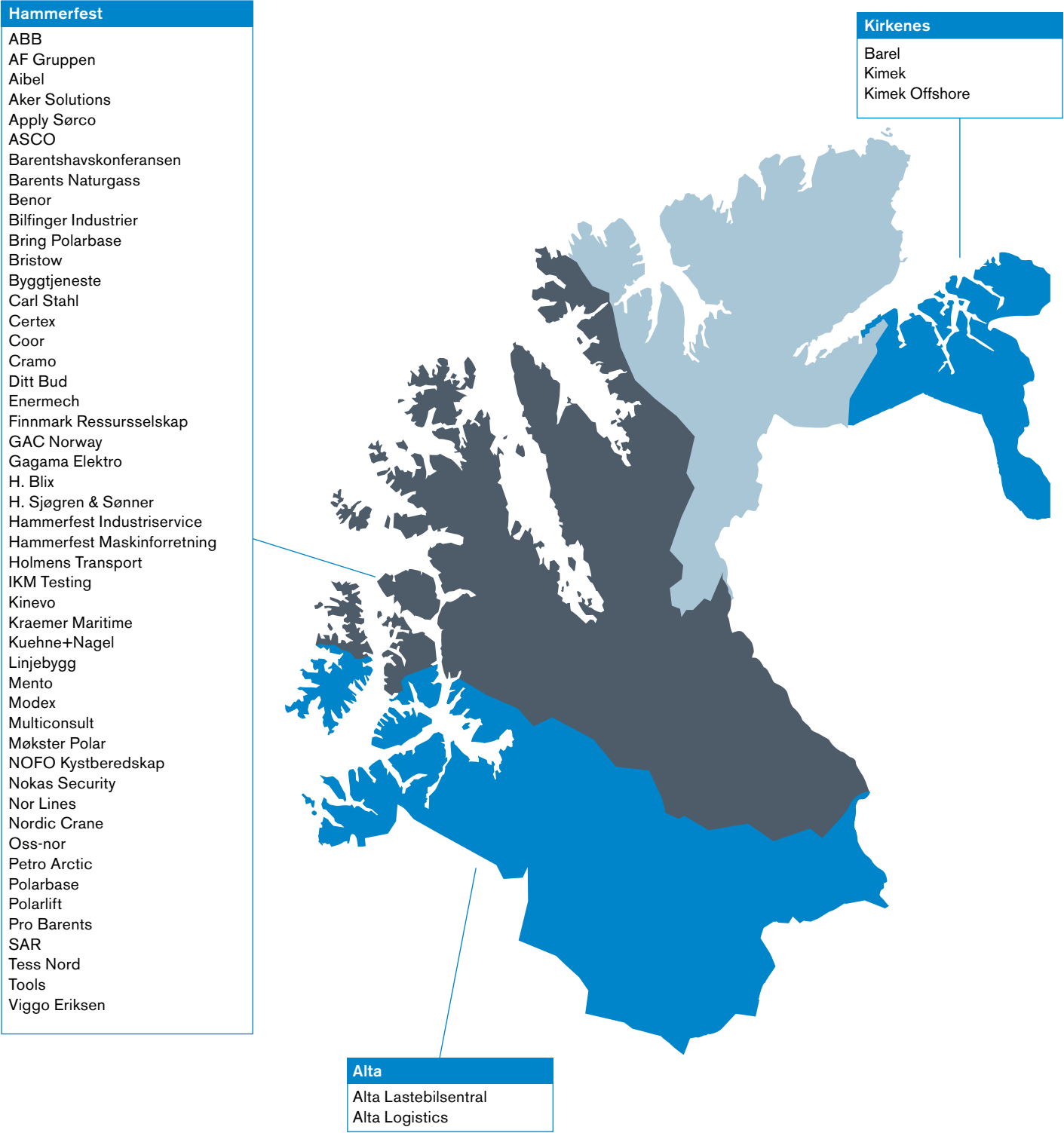
- Alt vi bygger her bygges med tanke på den veien vi tror markedet vil ta. Det er mye endringer i petroleums-næringen, også hva gjelder logistikk. Vi er så heldige å ha startet med blanke ark på et flatt land, og bygger opp basen til å være så effektiv som overhodet mulig, sier Jakobsen.

Det nye baseområdet i Leirvika.
Illustrasjon: Acso

Finnmark

Kartet viser bedrifter fra de ulike regionene i Finnmark som leverte varer og tjenester for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2018.

Økonomiske regioner: I denne rapporten er Statistisk Sentralbyrås inndeling i økonomiske regioner lagt til grunn. De økonomiske regionene i Finnmark består av følgende kommuner: **Alta:** Alta, Guovdageaidnu-Kautokeino, Loppa og Hasvik. **Hammerfest:** Hammerfest, Kvalsund, Måsøy, Nordkapp, Porsanger, Kárásjohka-Karasjok, Lebesby og Gamvik. **Vadsø:** Vadsø, Vardø, Berlevåg, Deatnu-Tana, Unjárga-Nesseby og Båtsfjord. **Kirkenes:** Sør-Varanger.

Klassifisering

Tabellen viser bedrifter som hadde leveranser for 0,5 mill. kr eller mer til petroleumssektoren i 2018. Bedriftene er fordelt på kategorier basert på hvilke typer leveranser bedriftene hadde mest av. Enkelte av leverandørene har leveranser som kan klassifiseres innen flere av områdene.

ENGINEERING	STØTTE OG SERVICETJENESTER	
ABB Aker Solutions Multiconsult	Test og inspeksjon Benor Certex IKM Testing	Miljø og avfall Finnmark Ressursselskap SAR
KONSTRUKSJON OG FABRIKASJON	Base, logistikk og transport Alta Lastebilsentral Alta Logistics ASCO Barents Naturgass Bring Polarbase Bristow Coor Ditt bud GAC Norway H.Sjøgren & Sønner Holmens Transport Kraemer Maritime Kuehne + Nagel Møkster Polar Nor Lines Nordic Crane Oss-nor Polarbase Polarlift Viggo Eriksen	Bemanning Kimek Offshore
VEDLIKEHOLD OG MODIFIKASJON		Konsulent Barentshavskonferansen Byggtjeneste Kinevo Petro Arctic Pro Barents
SIKKERHET OG BEREDSKAP		Utstyr Carl Stahl Cramo EnerMech Hammerfest Maskinforretning Mento Modex Tess Nord Tools
NOFO Kystberedskap Nokas Security		

Som i Nordland og Troms, er det kategorien støtte- og servicetjenester som har både flest bedrifter med leveranser og høyest omsetning i Finnmark. Samtidig det er innen vedlikehold og modifikasjon at flest årsverk utføres, dog nokså tett fulgt av støtte- og servicetjenester. I begge de to nevnte kategoriene er det store nasjonale og internasjonale aktører med langsiktige kontrakter rettet mot Hammerfest LNG og Goliat som representerer de største tallene knyttet til omsetning og sysselsetting.

Fortsatt høy aktivitet i Finnmark

Forventningene tilsa at Finnmarks-leveransene i 2018 skulle være like under 2 milliarder kroner. Leveransene endte imidlertid på 2,11 milliarder kroner, fordelt på 55 leverandørbedrifter.

Sammenlignet med 2017 var det en liten nedgang, både med hensyn til omsetning og antall leverandører. Til sammen ble det utført 873 årsverk i 2018, en vekst på hele 146 årsverk fra 2017.

2019 spås å bli et svært likt år som 2018 for leverandørene i Finnmark, både med tanke på omsetning og sysselsetting.

Hos de 55 bedriftene som hadde leveranser i 2018, var 71 prosent av omsetningen petroleumsrelatert. Tilsvarende tall i Nordland og Troms var henholdsvis 27 og 15 prosent. De største leverandørene i Finnmark er avdelinger av nasjonale eller internasjonale konsern. I 2018 stod Finnmark for 56 prosent av Nord-Norge sine samlede leveranser, mot 60 prosent i 2017. Nedgangen skyldes primært veksten i leveranser fra Nordland. 53 prosent av årsverkene i den nordnorske leverandørindustrien ble utført i Finnmark.

Hammerfest fortsatt over 2 milliarder

Nord-Norges desidert største leverandørregion er fortsatt Hammerfest, som alene hadde leveranser for like over 2 milliarder kroner i 2018. Regionens leveranser falt med 4,5 prosent fra 2017, men 2018-nivået var likevel mer enn 100 millioner høyere enn forventet.

Det ble utført 814 årsverk i Hammerfest i 2018, noe som er 134 flere enn i 2017. Sysselsettingsveksten er særlig innen kategorien vedlikehold og modifikasjon. Antall årsverk utført av lokale økte med 35, mens resterende vekst kom som følge av økt innpendling. I tillegg sysselsetter operatørselskapene over 500 personer som er bosatt i Hammerfest-regionen (SSB). Petroleumsnæringen er med andre ord svært viktig for sysselsettingen i regionen, og det er for ringvirkningene av disse arbeidsplassene hensyntas.

Seks leverandørbedrifter i Hammerfest-regionen omsatte for 100 millioner kroner eller mer i 2018. Dette er to færre enn i 2017. Alle de nevnte bedriftene har store kontrakter knyttet til Hammerfest LNG eller Goliat.

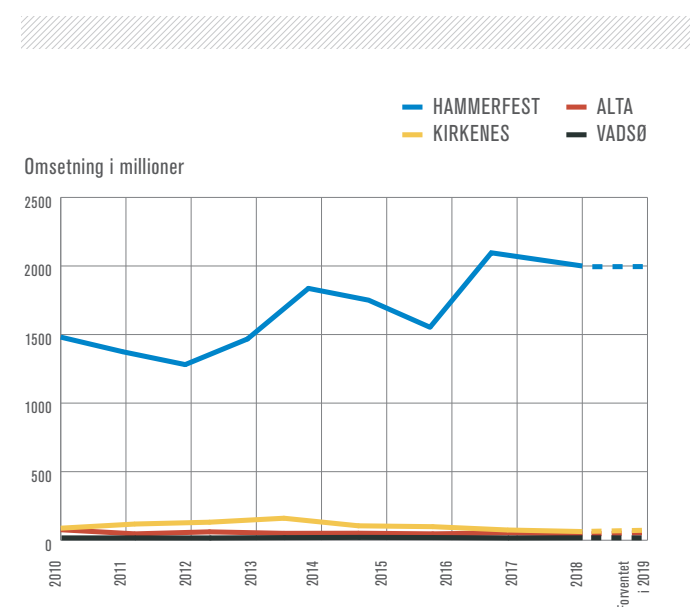
De største leveransene i Hammerfest-regionen er å finne i kategoriene vedlikehold og modifikasjon, samt base, logistikk og transport.

For 2019 ventes leveranser for nøyaktig 2 milliarder kroner, et fall på ca. 12 millioner kroner. De aller største leverandørene venter en liten nedgang, mens flere av de mindre leverandørene venter en viss vekst.

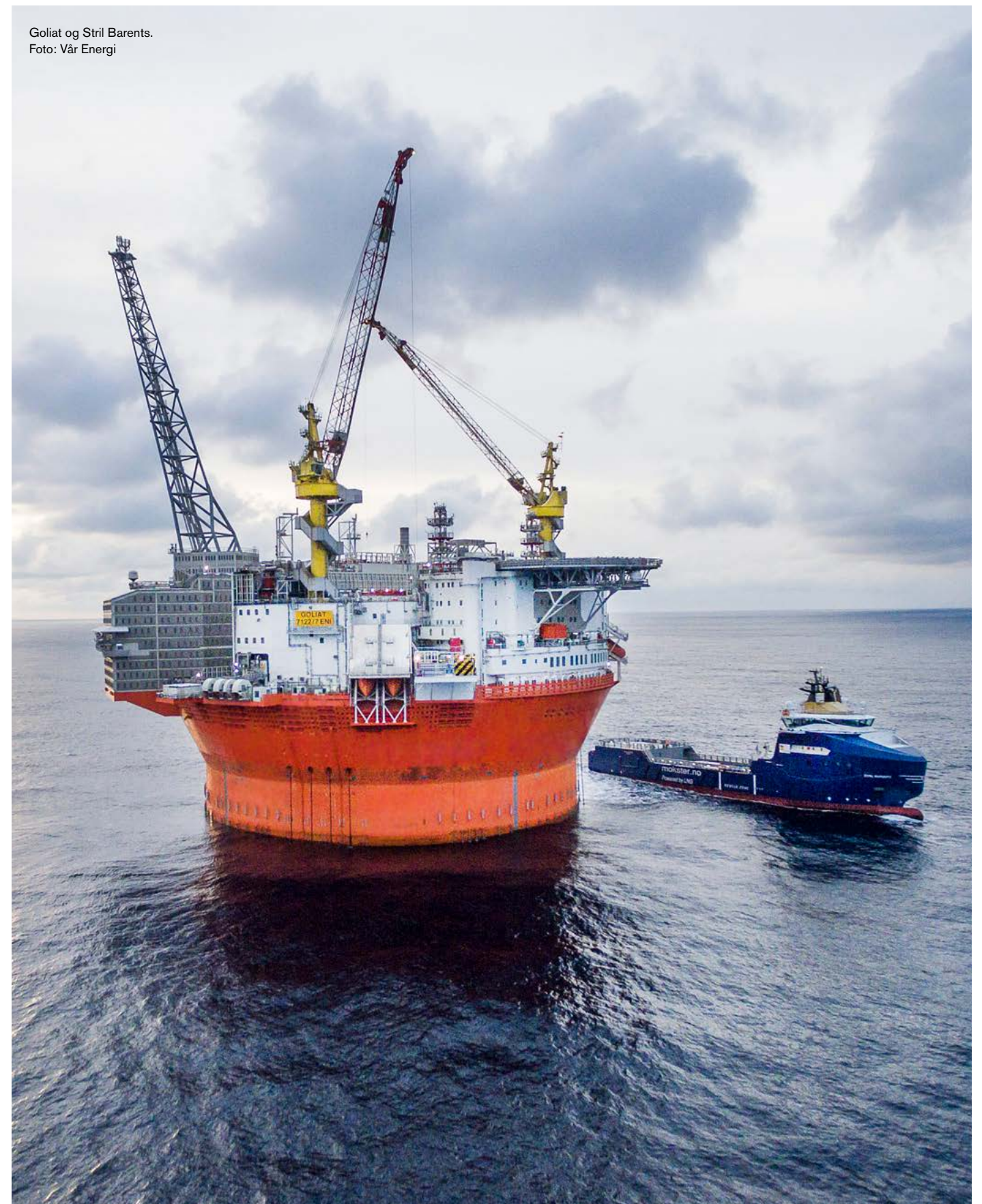
Vekst i Kirkenes og Alta

Leverandørene i Kirkenes økte sine leveranser med mer enn 50 prosent fra 2017 til 2018. Totalt hadde regionen leveranser for 66 millioner kroner i 2018, fordelt på 50 årsverk. Alta-regionen opplevde en liten prosentmessig vekst, og hadde leveranser for 28,5 millioner kroner i 2018 fordelt på 9 årsverk. Fra Vadsø-regionen ble det ikke meldt om bransjespesifikke petroleumsleveranser i 2018.

For 2019 ventes en liten vekst i petroleumsleveransene både i Kirkenes og Alta, på henholdsvis 4 og 7 prosent.

Goliat og Stril Barents.
Foto: Vår Energi

Høy helikopteraktivitet i Nord-Norge

I 2018 ble det registrert nesten 4 000 avganger og landinger på de to helikopterbasene med flyvninger offshore i Nord-Norge. Kun i 2013 har man sett tilsvarende tall. Flere felt i drift, kombinert med økt leteaktivitet er hovedårsakene til den økte aktiviteten.

ISBN-978-82-8151-063-0 (trykt)

ISBN-978-82-8151-064-7 (pdf)

Rapporten er skrevet av

Tom Steffensen, Carl Erik Nyvold, Kristian Rydland Antonsen og Silje Lovise Tjønnå

Kunnskapsparken Bodø AS

design
by north™

Prosjektledelse:

Samarbeidspartnere:

Finansiert av:

